

NUMATOMO TEISINIO REGULIAVIMO POVEIKIO VERTINIMO PAŽYMA

Projekto pavadinimas Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo Nr. IX-884 4, 8, 15, 16, 19, 19¹, 22, 24¹, 25, 26, 31, 32, 34, 34¹, 36 ir 37 straipsnių pakeitimo ir 9 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas ir jo lydimieji projektai (toliau – Įstatymų projektai)

Projekto rengėjas Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos Teisės skyrius.

Projekto tikslas Konsoliduoti energetikos reguliavimo bei rinkos priežiūros ir kontrolės funkcijas, nuo 2019 m. liepos 1 d. sukuriant nepriklausomą reguliavimo instituciją – Valstybinę energetikos reguliavimo tarybą, Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 2.97 straipsnio 4 dalyje numatytu sujungimo būdu reorganizuojant Valstybinę kainų ir energetikos kontrolės komisiją ir Valstybinę energetikos inspekciją prie Energetikos ministerijos (toliau – Energetikos inspekcija). Naujos institucijos sukūrimą, sujungiant minėtas institucijas, lemia Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos ir Energetikos inspekcijos veiklos sričių sąlyčio taškai: santykiečiai su tais pačiais reguliuojamos rinkos dalyviais; energetikos veiklos leidimų ir licencijų išdavimas; energetikos įmonių patikrinimai; vartotojų skundų ir ginčų nagrinėjimas; energetikos įmonių investicijų techninis / ekonominis vertinimas; Europos Sąjungos elektros ir gamtinių dujų sektorių tinklų kodeksų įgyvendinimas.

Įstatymų projektais siekiama šių uždavinių: efektyviau vykdyti vartotojų teisių apsaugą; užtikrinti mažesnę finansinę reguliavimo institucijos išlaikymo našta valstybės biudžetui; supaprastinti, efektyvinti ir optimizuoti energetikos, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo reguliavimą ir sustiprinti ekonominę ir techninę energetikos sektoriaus įmonių priežiūrą Lietuvos Respublikoje; sukurti reguliavimo institucinę sąrangą, kuri padėtų užtikrinti konkurencingesnę, skaidresnę ir vartotojų lūkesčius atitinkančią rinką bei visuose paslaugų sektoriuose vienodai veiksmingai gintų vartotojų teises; sukurti labiau prognozuojamą, skaidresnę ir stabilesnę verslo aplinką, kurioje būtų geriau numanomas, stabilus reguliavimo sprendimų pobūdis ir poveikis; sumažinti administracinę našta verslui (mažes priimamų įstatymų įgyvendinamųjų teisės aktų); efektyviau panaudoti žmogiškuosius, materialiuosius ir finansinius išteklius; stiprinti institucijų darbuotojų administracinius gebėjimus priežiūros ir kontrolės srityse; sukurti stipresnę ir labiau nepriklausomą reguliavimo instituciją.

Siūlomo projekto poveikio įvertinimas (teigiamos ir (ar) neigiamos pasekmės)

Poveikis atitinkamai sričiai

Įstatymų projektais siekiama šių uždavinių: efektyviau vykdyti vartotojų teisių apsaugą; užtikrinti mažesnę finansinę reguliavimo institucijos išlaikymo našta valstybės biudžetui; supaprastinti, efektyvinti ir optimizuoti energetikos, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo reguliavimą ir sustiprinti ekonominę ir techninę energetikos sektoriaus įmonių priežiūrą Lietuvos Respublikoje; sukurti reguliavimo institucinę sąrangą, kuri padėtų užtikrinti konkurencingesnę, skaidresnę ir vartotojų lūkesčius atitinkančią rinką bei visuose paslaugų sektoriuose vienodai veiksmingai gintų vartotojų teises; sukurti labiau prognozuojamą, skaidresnę ir stabilesnę verslo aplinką, kurioje būtų geriau numanomas, stabilus reguliavimo sprendimų pobūdis ir poveikis; sumažinti

administracinę naštą verslui (mažes priimamų įstatymų įgyvendinamųjų teisės aktų); efektyviau panaudoti žmoniškuosius, materialiuosius ir finansinius išteklius; stiprinti institucijų darbuotojų administracinius gebėjimus priežiūros ir kontrolės srityse; sukurti stipresnę ir labiau nepriklausomą reguliavimo instituciją.

Poveikis ekonomikai

Priėmus Įstatymų projektus, Energetikos įstatyme bus nustatyti nauji rinkos dalyvių mokamų įmokų dydžiai, kurie atitinkamai sudarys: 1) 2,19 (vietoj 1,1) procento nuo šilumos perdavimo veiklos pajamų, 2) 0,5 (vietoj 0,25) procento nuo elektros energijos perdavimo ir skirstymo veiklų pajamų ir Vyriausybės nutarimu patvirtintų Elektros energetikos įstatymo 74 straipsnio 1 dalies 2-4 punktuose nustatytas viešuosius interesus atitinkančias paslaugas teikiančių asmenų veiklų pajamų, 3) 1,37 (vietoj 0,7) procento gamtinių dujų perdavimo ir skirstymo bei gamtinių dujų skystinimo (pakartotinio dujinimo) veiklų pajamų. Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatyme nustatytos įmokos dydis išlieka toks pat, t. y. 0,3 proc. (atsižvelgiant į tai, kad Energetikos inspekcija neatlieka kontrolės funkcijų geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sektoriuje).

Kadangi iš įmonių surenkamos pajamos pripažįstamos įmonių pagrįstomis sąnaudomis, Energetikos įstatymo ir Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo pakeitimai, atlikti siekiant sukurti bendrą naujos institucijos finansavimo iš rinkos dalyvių mechanizmą ir įvertinus funkcijoms atlikti reikalingų lėšų sumą, turės nedidelę įtaką vartotojų tarifams.

Poveikis valstybės finansams

Numatoma, kad veikiant vienai rinkos priežiūrai ir reguliavimą vykdančiai institucijai, bus efektyviau naudojami instituciniai ištekliai. Atlikus Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos ir Energetikos inspekcijos veiklos analizę, galimi *sutaupymai*:

1) dėl bendrųjų funkcijų optimizavimo, įvertinant funkcijų dubliavimąsi (pagal 2017 metams šioms institucijoms darbo užmokesčiui skirtus asignavimus), galimas sutaupymas apie 552,2 tūkst. eurų;

2) dėl naujos institucijos perkėlimo į valstybei priklausančias patalpas panaudos pagrindu galimas sutaupymas apie 277,2 tūkst. eurų;

3) atsižvelgiant į tai, kad iki šiol Energetikos inspekcija buvo finansuojama iš valstybės biudžeto, o pereinama prie bendros Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos finansavimo sistemos iš rinkos dalyvių, perspektyvoje galimai bus sutaupyta apie 1 646,0 tūkst. eurų per metus valstybės biudžeto lėšų, kurios buvo skiriamos Energetikos inspekcijai (*įvertinta tai, kad pirmąjį ketvirtį po Įstatymų projektų įsigaliojimo Energetikos inspekcijos funkcijos, perduotos Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai, bus finansuojamos iš valstybės biudžeto lėšų (apie 412,5 tūkst. eurų ketvirčiui).*

Reorganizavimo kaštai. Sujungus Valstybinę kainų ir energetikos kontrolės komisiją ir Energetikos inspekciją, bus reikalingos lėšos, leisiančios vykti sklandžiam naujai kuriamos institucijos darbui: bendros dokumentų valdymo sistemos diegimas, informacinių sistemų pritaikymas, su naujos įstaigos identitetu susijusios išlaidos ir pan. Taip pat abi institucijos patirs išlaidų darbuotojų sukauptų atostogų rezervo bei išėtinėms išmokoms. Atitinkamai bus reikalingos nekilnojamojo turto ir įstaigos perregistravimo sąnaudos, įkūrus Valstybinę energetikos reguliavimo tarybą. Minėti reorganizavimo kaštai galimai sieks 839,9 tūkst. eurų.

Investicijų kaštai. Pažymėtina, kad susijungus Valstybinei kainų ir energetikos kontrolės komisijai ir Energetikos inspekcijai bus reikalingos papildomos investicijos, kurios gali siekti apie 320,2 tūkst. eurų. Papildomas investicijas sudarys išlaidos, susijusios su informacijos saugumo valdymo sistemos išplėtimu, užtikrinant atitiktį REMIT reikalavimams, informacinių technologijų plėtra bei kokybės vadybos sistemos, atitinkančios LST EN ISO 9001:2015 standarto reikalavimus, diegimu.

Įgyvendinus Įstatymų projektus, nuo antrų po Įstatymų projektu įgyvendinimo biudžetinių metų dėl bendrųjų funkcijų optimizavimo bus pradėtos taupyti valstybės biudžeto lėšos ir sutaupyta Energetikos inspekcijai išlaikyti reikalinga suma – apie 2 200,0 tūkst. eurų.

Poveikis verslo sąlygoms

Konsolidavus dvi institucijas, bus sukurta stipri, turinti tiek ekonomines, tiek technines kompetencijas energetikos reguliavimo, priežiūros bei kontrolės sistema, užtikrinanti ilgalaikius tikslus ūkio subjektų reguliavimo, priežiūros ir kontrolės srityje, teigiamai veikianti tiek energetikos srityje veikiančius subjektus, tiek valstybę ir vartotojus. Priėmus įstatymų projektus ir juos įgyvendinančius teisės aktus, bus sumažinta administracinė našta verslui. Verslo aplinka bus labiau prognozuojama, skaidresnė ir stabilesnė, neiškraipyti investiciniai sprendimai, suformuoti tikslai bus sparčiau ir kompleksiška ekonomiškai efektyviau pasiekiami.

Projekte yra išplečiamas subjektų, mokančių įmokas Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai (šiuo metu įmokos mokamos Valstybinei kainų ir energetikos kontrolės komisijai Energetikos įstatymo 8 straipsnio 16 dalyje nustatyta tvarka), ratas. Pažymėtina, kad nustatomų naujų subjektų, kaip ir jau Energetikos įstatymo 8 straipsnio 16 dalyje nurodytų subjektų, veiklos priežiūrą ir reguliavimą atliks Valstybinė energetikos reguliavimo taryba (šiuo metu šį reguliavimą atlieka Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija). Atitinkamai manytina, kad visiems Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos prižiūrimiems ūkio subjektams turėtų būti taikomos vienodos teisės ir pareigos, įskaitant ir nustatytą įmokų mokėjimą. Atsižvelgiant į tai, įmokas Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai mokės ir asmenys, kurie Vyriausybės nutarimu paskirti teikti Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo 74 straipsnio 2 dalies 2–4 punktuose nustatytas viešuosius interesus atitinkančias paslaugas, ir gamtinių dujų skystinimo (pakartotinio dujinimo) įmonės.

Poveikis socialinei aplinkai

Projekto įgyvendinimas nepaveiks atskirų socialinių grupių, neturės įtakos darbo rinkai, užimtumui ir kitoms socialinės aplinkos sritims.

Poveikis viešojo valdymo sistemai

Poveikis viešojo valdymo sistemai teigiamas. Mažinamas priežiūrą atliekančių institucijų skaičius, konsoliduojamos funkcijos, efektyvinami procesai.

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija ir Energetikos inspekcija, atsižvelgdamos į institucijų veiklą pobūdį, bendradarbiauja įvairiais veiklos klausimais. Institucijos bendradarbiauja vadovaudamosi tiek Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme įtvirtintu tarnybinės pagalbos principu, tiek dvišale bendradarbiavimo sutartimi, kurios tikslas – institucijų bendradarbiavimas vykdant teisės aktuose

nustatytas funkcijas, rengiant administracinius sprendimus, informacinės ar kitokios tarnybinės pagalbos teikimas.

Minėtų institucijų sujungimas leistų sukurti efektyvų energetikos, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo reguliavimą, stiprią ekonominę ir techninę energetikos sektoriaus įmonių priežiūrą Lietuvos Respublikoje.

Rengiant Įstatymų projektus taip pat buvo atsižvelgta ir į Valstybės kontrolės 2018 m. kovo 20 d. valstybinio audito ataskaitoje Nr. BA-2018-P-50-2-3 „Ar Lietuvos verslo priežiūros sistema efektyvi“ paminėtus aspektus, kad priežiūros institucijų funkcijos turi būti koordinuojamos, o prireikus ir konsoliduojamos, kad turi būti įvertinta, ar priežiūros institucijų funkcijų sujungimas sukurs didesnę pridėtinę vertę, negu pačių priežiūros institucijų veiklos gerinimas.

Poveikis aplinkai

Nenumatoma.

Poveikis teisei sistemai

Numatomas teisinis reguliavimas neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai, įstatymams ir įstatymų įgyvendinamiesiems teisės aktams, kitiems teisės aktams, Europos Sąjungos teisei ir tarptautinėms sutartims. Įtvirtinus numatomą teisinį reguliavimą neatsirastų teisės normų (teisinio reguliavimo) kolizijos ar konkurencijos, nesidubliuotų institucijų funkcijos. Numatomo teisinio reguliavimo priemonės yra proporcingos siekiamam tikslui ir būtinos teisiniui reguliavimui tobulinti.

Kita svarbi informacija

Nėra

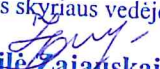
Informacija apie asmenį ir instituciją, atsakingą už poveikio vertinimą

Vardas ir pavardė	Ramunė Mikalauskienė
Pareigos	Teisės skyriaus vedėja
Institucija (padalinys)	Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos Teisės skyrius
Telefono numeris ir elektroninio pašto adresas	Tel. 8 706 64905, el. p. ramune.mikalauskiene@enmin.lt

Energetikos ministras

 Žygimantas Vaičiūnas
 2018-10-26

Energetikos ministerijos
 kalbos tvarkytoja

 Aušra Siniuvienė
 2018-10-25

Energetikos ministerijos
 Teisės skyriaus vedėjo pavaduotoja

 Dovilė Zajauskaitė
 2018-10-25

Energetikos viceministras

 Vidmantas Macevičius
 2018-10-25